

Gaasi päätorude võrgus on iseseisvuse kestusel laiendusi teostatud vähe. Muutmatuna on püsinud 5—12-tolliliste torude võrk, seistes 1920.—1930./31. a. järgmises pikkuses:

|       |   |           |
|-------|---|-----------|
| 5-t.  | — | 1152,33 m |
| 6-t.  | — | 100,11 m  |
| 7-t.  | — | 1318,48 m |
| 8-t.  | — | 1560,23 m |
| 12-t. | — | 645,39 m  |

4-t. päätorude võrk on vähendatud ja püsib 1930./31. a. 2115,09 m, 3-t. võrk on laienenud 5039,58 m-lt 5555,58 m-le, 2-, 5-, 2- ja 1½-tolliliste võrgus on tehtud täiendusi, võetud maha ja pikendatud 2-, 5-t. — 3958,05 m, 2-t. — 8261,40 m ja 1,5-t. — 9666,82 m. 1930./31. a. lõpul oli gaasi päätorude võrgu pikkus 34333,48 m.

Vabrik tarvitab gaasivalmistamiseks põlevkivi ja kivisütt, kütteks puid, turvast, põlevkivi ja koksi. 1930./31. a. tarvitab vabrik katelde ja retordiahjade kütmiseks põlevkivi 143204 kg, koksi 542888 kg, turvast 32841 kg ja puid 13,68 m³.

Gaasi valmistamiseks tarvitati kivisütt ja põlevkivi järgmisel hulgal:

|              | 1920.      | 1921.      | 1922.      | 1923.     | 1924.     |          |
|--------------|------------|------------|------------|-----------|-----------|----------|
| Kivisütt kg  | 407810,96  | 1146,50    | 576199,26  | 984126,78 | 832136,76 |          |
| Põlevkivi kg | 1030170,96 | 1381734,90 | 695019,78  | 344979,18 | 344455,02 |          |
|              | 1925.      | 1926.      | 1927/28.   | 1928/29   | 1929/30.  | 1930/31. |
| Kivisütt kg  | 944536,32  | 783291,60  | 1445502,24 | 1277493   | 1400527   | 1373933  |
| Põlevkivi kg | 247190,58  | 431449,20  | 209303,64  | 74627     | 72352     | 27377    |

1921. a. tehti katset gaasi valmistada ainult põlevkivist, kuid selle juures selgus, et see ei ole läbiviidav. Põlevkivigaas ei ole nõnda väärtuslik kui kivisöegaas ja gaasivabriku puhastusseadmeid ei saa kohaldada põlevkivigaasi omadusile. Destilleerimise juures annab põlevkivi ainult tuhka, gaasiahjade kütteks peab sel korral tarvitama puid. Kivisöegaasi valmistamisel aga tekib kõrvalproduktina koks, mida saab tarvitada gaasiahjade kütteks ja saata müügilegi. Koksi tekib umbes 70% destilleeritud kivisöe hulgast ning poole sellest tarvitab vabrik gaasiahjade kütteks. Põlevkivist saadav tõrv on vedel, sisaldab palju vett ja kergeid õlisid.

Tõrva ja koksi valmistamist aitavad illustreerida järgmised läbi-  
lõike-arvud:

#### Tõrva kg.

|          | Tagavara | Valmistatud | Müüdnud  | Omatarvitus |
|----------|----------|-------------|----------|-------------|
| 1920.    | 18022,00 | 90041,00    | 69670,00 | 82,00       |
| 1923.    | 18116,00 | 68083,00    | 71908,00 | 491,00      |
| 1926.    | 11461,00 | 75663,00    | 71007,00 | 262,00      |
| 1929/30. | 36977,50 | 66291,50    | 46933,00 | —           |
| 1930/31. | 56336,00 | 63066,00    | 45137,00 | 80,00       |